

Bilanca uspehov JRZ za povzdigo Prekmurja

V naslednjem je podan kratek pregled, iz katerega so razvidni uspehi naše stranke, ki so bili v minulem letu doseženi po prizadevanju prekmurških vodilnih mož za vsestranski napredek ter povzdigo Prekmurja.

Največja postavka v letošnjem proračunu (od lanskega do letošnjega aprila) je vsota 5 milijonov dinarjev za regulacijo Mure od radgonskega mosta do Dokležovja. Odkar obstoji naša država, ni bilo za regulacijo Mure še od daleč tako velike vsote določene, kakor je ta. Delo reguliranja iz te vsote je preračunano na tri leta ter so prvi obročni načrti že odobreni, kakor tudi potreben kredit zanje.

Zelo lepa postavka je tudi znesek za zidanje carinskih hiš v višini 2.400.000 din. V Gederovcih, na Cankovi, v Kuzmi, v Martinju in na Hodošu se bodo gradile lepe hiše, katere bodo stale vsaka čez 400.000 din in ostanejo last naših občin. Licitacija za gradnjo v Gederovcih je že odobrena, za druge gradnje je pa že razpisana, tako da če kaj vmes ne pride, bodo do jeseni vse te zidine popolnoma dovršene.

Ministrstvo prosvete je dovolilo znesek 80.000 din za podpore revnim šolarjem v okraju Murska Sobota. Nekaj teh podpor je že razdeljenih in so dobile do sedaj šole v Prosenjakovcih, Markovcih, Andrejcih, Kuzmi in na Hodošu vsaka po 10.000 din podpore.

Ministrstvo za gradbe je dovolilo znesek 25.000 din kot podporo raznim občinam, katere so za to podporo zaprosile, za gradnjo raznih občinskih mostov in za popravilo cest.

Važna pridobitev je tudi podržavljenje dosedanje banovinske ceste od novega petanjskega mosta do Sobote. Toliko kilometrov, kolikor meri ta državna cesta, lahko dobimo sedaj več banovinskih cest.

Preteklo leto je bila tudi uresničena avtobusna zveza med Gornjo Lendavo in Mursko Soboto, kar je iz gospodarskega in socialnega stališča izredne važnosti za goriški kraj.

Občina Murska Sobota je dobila lansko leto 1.400.000 din posojila za zidanje ljudske šole.

V preteklem letu se je zelo povečala tudi skrb za prekmurske sezonske delavce, za katere je doseženo znižanje glavarine, dušeskrbstvo po dveh duhovnikih in razne druge ugodnosti.

Mnoge zahteve in želje žal zaenkrat še niso uresničene. Če bi pa vsako leto vsaj toliko dosegli, se ne bi mogli Prekmurci več pritoževati, da od države niso dobili tistega, kar jim gre. Na beležene uspehe je naša stranka lahko v resnici ponosna. Dal Bog, da bi v tekočem letu vsaj toliko dosegli in da bi bili obvarovani vseh nesreč, pod katerimi ječijo sedaj razne vojske se države.

Kratke tedenske novice

Točno ob polnoči na Silvestrovo se je rodil v beograjski porodnišnici krepak deček, glede katerega ugibajo: kateri dan, kateri mesec in katero leto naj beležijo v rojstnem izkazu.

Na Krasu in v Istri so odkrili jamarji iz Trsta v zadnjem času 90 neraziakanih podzemeljskih jam.

Nemčija izda za vojno vsak mesec štiri milijarde mark ali 60 milijard dinarjev.

Nemčija gradi veliko število komaj 150 tonskih podmornic, ki bi naj služile za poostreitev nemške pomorske zapore naprtnj Angliji.

Nemški parnik »Saint Louise«, ki ima 16.732 ton in je bil zasidran od izbruha vojne v njujorski luki, se je srečno prebil po daljšem križanju po vodah Zahodne Indije v nemško pristanišče Hamburg.

Umetna kava in vrhnje v Nemčiji. Tvrdka I. G. Farben je izdelala umetno kavo, ki po zunanjosti popolnoma, po okusu pa le delno odgovarja pravi kavi. V promet bo stavljena v najkrajšem času. — Tvrdka Oetker pa že nekaj časa izdeluje umetno vrhnje (smetano) in celo vrsto drugih umetnih hranil, ki bodo v bližnji bodočnosti postavljena na nemški trg.

Italija je dovolila izvoz bombažnega prediva v Jugoslavijo za prvo tromesečje 1940.

Sneg je zapadel v Napolju na južnem Italijanskem, kjer so se navadno ob tem času kopali v morju.

Najstarejši list v Evropi je beneški časopis »Gazzeta d'Venezia«, ki izhaja že 200 let.

Zračni promet na progi Berlin-Gdansk-Königsberg-Bialystok-Minsk-Moskva traja 24 ur.

Šolski pouk po pošti in radiu. Radi vojne je zapustila večina otrok Pariz in je nastanjena po deželi, da bi bila deca zavarovana pred nemškimi bombami iz zraka. Pariške šole obiskuje le toliko učencev in učenk, za kolikor je prostora v šolskem zaklonišču zoper zračne napade. Otrokom, ki ne morejo v šole, pošiljajo naloge po pošti in radio ima vsak dan po eno uro pouka.

Zima, katera ovira večja vojaška kretanja po bojiščih, bo trajala še okrog osemdeset dni.

Velike poplave so imele v zadnjem času na Portugalskem in je bilo popolnoma pod vodo šest vasi. Povodenj je zahtevala več človeških žrtv in več tisoč glav živine je utonilo. Promet med severno Portugalsko in Španijo je bil radi poplav prekinjen.

Pred 3700 leti so že izkoriščali stari Egipčani bakrene rudnike na Sinajskem polotoku.

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

Gospod kaplan Anton Šparl umrl. V mariborskem sanatoriju je 7. januarja ob pol devetih zvečer odrešila smrt trpljenja g. Šparla Antona, kaplana pri Sv. Petru pod Sv. gorami. Blagopokojni se je rodil v ugledni šparlovi hiši v Jarenini leta 1878. Mašniško posvečenje je prejel leta 1904. Kaplan je bil po raznih župnijah lavantinske škofije in precej let v št. Petru, kjer ga je tudi napadla bolezen. Bil je dober katehet in iskan pridigar. Radi živahnosti in vesele narave se je povsod veselil priljubljenosti pri vernikih in duhovnih sobratih. Dobri Tonček bo

ostal v hvaležnem spominu pri vseh, kateri so poznali njegovo blago srce. Zalujočima bratoma v Jarenini na domu in g. mariborskemu mestnemu g. katehetu ter ostalemu sorodstvu naše iskreno sožalje! — Pogreb rajnega se bo vršil v sredo, 10. januarja, ob 10. uri dopoldne iz hiše Franca Šparla v Vajgnu na jareninsko pokopališče.

Mlad posestnik umrl v bolnišnici. V ljubljanski bolnišnici je umrl črnec Karel, posestnik v Spodnjem Gašteraju v župniji Sv. Jurij v Slov. goricah. Bil je narodno zaveden, katoliškega

Število nemških aeroplanov

Letalski strokovnjak francoskega lista »L'Auto« sodi, da je treba računati s približno 8000 nemškimi vojnimi letali. Polovica, torej okoli 4000 je bombnikov. V letošnjem letu so nemške tvornice izdelale kakšnih 10 do 11 tisoč motorjev za letala.

Nov redilni prašek za prašice. Za 1 prašico zadostuje samo 1 zavitek za 6 din. Poštnina povzeta za 1, 2, 3 ali 4 zavitke 6 din, od 5 zavitkov naprej 12 din.

Av gust Senoa:

Berač Luka

Povest iz vaškega življenja

*

»Stražmojster, sin tega starca. Sram vas bodi vašega finega kaputa, ki ga na sebi nosite! Moj raševcec je boljši, poštenjši. Da, slabši ste od tega ljudstva, ki ste ga opojili kakor živino. To je vaša dobrota, ki nam jo iz mesta prinašate. Fej! Sram vas bodi!«

»Pobijmo ga, možje!« se je zadr Galovič in se nameril proti Andriju.

»Kar pridite!« je vzkipe mladi mož, »kar pridite na moje pesti! Ali mislite, da se vašega kaputa bojim, ali mislite, da me boste kakor vola pobili? Dajte! Bomo videli, čigava glava bo krvava. Jaz sem soldat in vem, da je nad gospodo še višja gospoda, da je še sodnija in so še zakoni. Vi pa, Jelenjčani, pogledjte tega starca v travi! Ali tako delajo rojaki in kmetje s kmetom? Vsak njegov beli las vam bo padel kakor kamen na dušo, vi brezsrčneži.«

Ko so kmetje videli, da ni šale, se sicer niso umaknili, ampak eden za drugim so se izgubili nazaj

29 v krmo, z njimi pa godrnjaje tudi gospoda Galovič in Bradič, ki sta se prepričala, da je raševina vendarle finejša kakor pa fino sukno.

Andrija je pristopil k očetu, razgalil mu je prsi in položil roko na srce. Še je bilo. Kmetje so ga odnesli domov, Andro pa je vpregel konje in jih pognal v mesto, ko da ga sam hudi duh goni, da bi pripeljal doktorja. Zdravnik je prišel, pregledal je starca in mu pustil kri. Žalost, jeza, vino so mu razburkali kri, pretresli živce, da ga je ošvignila kap. Zdravnik ga je rešil, Mato je začel krepkeje dihati, odpirati oči, toda desna roka mu je bila mrtva.

Sklonjene glave je sedel Andro vso božjo noč zraven očetove postelje. Bil je nem kakor kamen, niti je kaj čul niti videl, le zdaj pa zdaj se je nagnil k starcu in prisluhnul, ali še diha. Tiho in mirno je bilo v tej somračni sobici, v kateri je samo majhna leščerba gorela.

Toda tam na drugem koncu vasi je plamtel živ ogenj, hrušcanje ljudi se je mešalo s pasjim lajanjem, kozarci so žvenketali ob hreščečem piskanju godcev.

Spanec je premagal Andrijeve oči, zaspal je, toda tudi v sen mu je hrumeal nejasni šum pijancev.